

Chvála úletům I

Chvála úletům? Jak to někdo může napsat vyslovit nebo si to jen myslet? Vždyť zodpovědnost, držení se i nepsaných pravidel a norem zajišťuje řád a bez řádu by na světě vládla anarchie a zmatek.

Pokusím se tu svou vyslovenou myšlenku obhájit.

Musím teda ale hned na začátku přibrzdit. Nemám na mysli tu některým lidem vlastní chronickou nezodpovědnost, nespolehlivost a trvalou neschopnost domyslet důsledky natož je nést. Ne, ne, ne. Myslím spíš na poměrně zodpovědného jedince, kterému se jednou za čas ta zodpovědnost zekluje. Zakrouží mu kolem hlavy kouzelný motýl šalby a mámení, jedinec se vzbouří a udělá do té doby věci nevídané, které se v té chvíli zdají příjemné a krásné. V závěsu ale klusají jako rozlícený bůh pomsty následky ruku v ruce s důsledky. Ty ho povětšinou dostihnou.

Bez úletů, sem, tam vybočení z řádu, by byl svět jedna velká nuda. Nebylo by čemu se smát, nebylo by nad čím se zděsit, podívat se. Bakchus je velice nezodpovědný bůh, úlety jsou jeho program, a přesto je vzýván!

Jedním z největších nepřátel zodpovědnosti a řádu, zárodečným materiálem úletů je ALKOHOL. Odšpuntujte láhev a džin nezodpovědnosti vyletí k nebesům.

Krásné příklady najdeme v literatuře. Haškův Švejk je přímo rezervoár příběhů popisující úlety i s následky.

1. je z „Budějovické anabáze“ a protagonistou je přímo Švejk, kterého vyvedli z vlaku svalivše na něj, že zatáhl za záchrannou brzdu a předali ho přednostovi v Táboře, který z něj mámil pokutu.

„Ten voják je nevinnej.“ Zželelo se Švejka staršímu pánovi. Zaplatil za něj pokutu a dal mu dvacku na lístek na vlak do Českých Budějovic. Švejk však nešel ke kase, nekoupil si lístek, jak by bylo správné a zodpovědné, ale zamířil do nádražní restaurace, kde, jak později vysvětloval veliteli nádraží, ho „potkala ta nehoda, že pil jedno pivo za druhým“. Vlaky mu jeden za druhým vlaky ujížděly a on pozoroval, jak se s každým dalším pivem za pivem finančně odřezává od možnosti jet vlakem do Českých Budějovic.

Důsledky nebyly až zas tak strašné, „tak ať si chlap pitomá jde k regimentu pěšky, ať si ho potrestají u regimentu za pozdní příchod“. Tak se později také stalo a Švejk se setkal v Budějovicích v arestu s jednoročním dobrovolníkem Markem a Hašek pro ně sestrojil velezajímavý filozofický dialog.

Horší důsledky měla ale zřejmě v rámci budějovické anabáze vybudovaná nezodpovědnost závodčího vedoucího Švejka z Putimi na Bezirkskommando do Písku. Stavěli se v hospodě. Jak pravil závodčí, „jedna kořalka nemůže škodit“, a tak se usadili pohodlně ke kamnům a pili kořalky sladké i mocné. Postupně s vypitým objemem, závodčí ztratil i poslední zbytečky zodpovědnosti a na Švejkovu výzvu, jestli by už doopravdy neměli jít, aby nepřišli do Písku na velitelství pozdě, odpověděl „PÍSEK NÁM PŘECI NEMŮŽE UTÉCT!“

Kdyby věděl...

Bůh pomsty byl připravený. Když Švejk spoutaný se závodčím řetízkem dorazil na velitelství a vedli je k rytmistru Koenigovi, posteskl si závodčí:

„TEĎ TO BUDE STRAŠNÝ...“

A bylo. Bůh pomsty Rittmistr Koenig byl mimořádně strašný.

“Dýchněte na mě!“

(následuje analytický výčet destilátů)

„Teď to chápu.“

Svázat se s delikventem želízky. Přijít ožralý, total besoffen. Přilézt sem jako TO zvíře.! Bericht? O Vás půjde bericht ke krajskému soudu!“

Rittmistr Koenig neměl o svých podřízených žádné iluze.

„Myslí si pacholci: Mit ganzem Krieg kann man uns Arsch lecken.“

„Mě ty lidi ještě málo znají, já dovedu být prevít. Dokud se třikrát denně přede mnou strachy nepodělají tak jsou přesvědčeni, že na sobě nechám dříví štípat.“

Nevím, jestli závodčí znal názory Rittmistra Koeniga na přístup k podřízeným a tužení kázně během války, ale měl být zcela jistě sakra opatrný a páchat nezodpovědnosti nejlépe ve skrytu, nikoli se vydat předvést se přímo do doupěte boha pomsty.

Kdysi v mladší době socialistické žil byl v našem městě jeden mladý hezký dandy, miláček svých rodičů, docela fajn kluk. Sportovec. Lyžoval, fotbaloval, tenisoval, vše dělal na vysoké úrovni a se odpovědností to podmiňující. Byl pro všechny své sporty vybaven, jak jen to nejlépe šlo a že byli jeho rodiče docela při penězích, dopřávali mu.

Jedenkrát se mu zachtělo vylepšit svoji lyžařskou výbavu o sjezdové lyže západní provenience té nejlepší značky. Maminka mu dala 4 tisíce Kč, což byly tehdy véeliké peníze a on odjel do Prahy, aby si ty lyže koupil někde v Pragoimpu nebo v nějakém takovém kšeftě, kde se ty nejdražší lyže západních značek daly pořídit.

Vrátil se neplánovaně až za dva dny. Když mu máma otevřela, pohlédl na ni kalným zrakem a vše vysvětlil jednou větou:

„Mámo, peníze nemám, lyže nevezu, ale mámo: TI HRÁLI“.

Tahle věta mě vždycky fascinovala. Bylo v těch několika slovech kompletní detailní popis všeho, co se během těch dvou dní odehrálo. Zároveň to bylo naprosto odzbrojující směrem k bohu pomsty v tomto případě představovaného mámou. Trestu unikl. Dandy, miláček je přece netrestatelný.

Další případ vykvetlé nezodpovědnosti spadá též do doby mladší socialistické. Mám kamaráda, Jozku z Berouna, zvaného též Pepíča. Ode mne o něco starší, bezva kamarád, sportovec, plavec, vodák, skvělý organizátor. Nezkazil žádnou zábavu i za cenu úletu. Dodnes je pro mě setkání s ním vždy naplňující.

Byl tak dobrý plavec, že šel na vojně do střediska vrcholového sportu tuším někde v Bratislavě a úspěšně si tam vedl. Mohlo mu to dobře vydržet, nebýt toho, že jednou před nějakými důležitými závody vyrazil do města, potoulal se v dobré společnosti po barech a strašně si nandal. Vrátil až ráno, těsně před závodem. Stačil se tak tak svléknout do plavek a honem na startovní stupínek. Chvilka napětí a soustředění, startovní výstřel. Všichni závodníci se vrhli vpřed do vody, jen Pepíču zradila rovnováha, zavrával a spadnul místo do vody dozadu na dlaždice. Zděšení nadřizení se seběhli. Bůh pomsty si ho očichal, vše vyhodnotil. To byl konec jeho vojenské sportovní kariery. Pepíča zbytek vojny strávil u nějakého bojového útvaru se skvělou (strašnou) pověstí.

To by bylo k tomu, co mě napadlo, když se řekne úlet a alkohol. Příště, až to dopíšu, to bude o **úletech z lásky**.